

Radio Oranje weinig effectief

Door onze correspondent
GRONINGEN, 14 APRIL. Na de oorlog was Radio Oranje ('de stem van strijdend Nederland') het symbool van het verzet tegen de nazi's. Maar het radiostation had tijdens de oorlog slechts een beperkte invloed op de houding van de Nederlanders.

Uit promotieonderzoek van historicus Otto Sinke blijkt dat de zender het verzet tegen de bezetter nauwelijks aanmoedigde en daar niet doorslaggevend voor was.

De taak van Radio Oranje was om de Duitse propaganda te bestrijden en verzet in het vaderland aan te wakkeren. Dit blijkt

niet erg effectief te zijn geweest, ontdekte Sinke. „Men riep wel op tot lijdzaam en verantwoord verzet, zoals langzamer werken, maar de toon was heel voorzichtig.” Vooral koningin Wilhelmina was bang voor represailles. Bovendien wist de Nederlandse regering in Londen niet duidelijk hoe de heersende stemming onder de bevolking was. De uitzendingen konden daar dus ook niet op worden aangepast, concludeert de aan de Groningse universiteit verbonden Sinke.

David Barnouw van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) is niet verrast. „Na de oorlog ontstond een

heroïsch idee over Radio Oranje. Maar de regering was niet voor wilde avonturen en riep niet op Duitsers te vermoorden. Later is Radio Oranje overigens wel gebruikt om schuilberichten aan het verzet door te geven.”

Radio Oranje werd minder beluisterd dan Nederlanders na de oorlog aangaven. Ruim driekwart zei te hebben afgestemd op de zender, in werkelijkheid waren het er minder. „Door Duitse stoorzenders was Radio Oranje alleen op de korte golf te ontvangen. Dit kon alleen op nieuwere radio's, ongeveer een kwart van de toestellen en vanaf 1943 werden radio's in beslag genomen.”